

ASK

Arkeologisk Studentkonferens

Infoblad och program
7 april 2017

I samarbete med:

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

Innehållsförteckning

Tid och plats	3
Hitta hit	3
Program	4
Föredragsschema	5
Föreläsarnas PM.....	6
Vad är ASK? Hur började det, och varför sitter vi här idag?	6
Hällkistan vid sjön: En topografisk och rumslig analys av Mölndal 22:1 och dess kontext	6
Den bortglömda gruvbyn vid Sala.....	6
Kvinnan och snabelbägaren	7
Brända ben: det glömda och svåra materialet	7
Older Science Revived in a “Newer” Archaeology.....	7
Paestum revisited and rediscovered. The tracing of place attachment in an ancient context, 600-27 BC.....	8
Labyrinten på Storeberg: Det forntida Kviberg, eller sjömännens Nya Lödöse?	9
The Amazing Gansu	9
Ske Guds vilja...?	10
Övrig information.....	11
GASTs styrelse	13

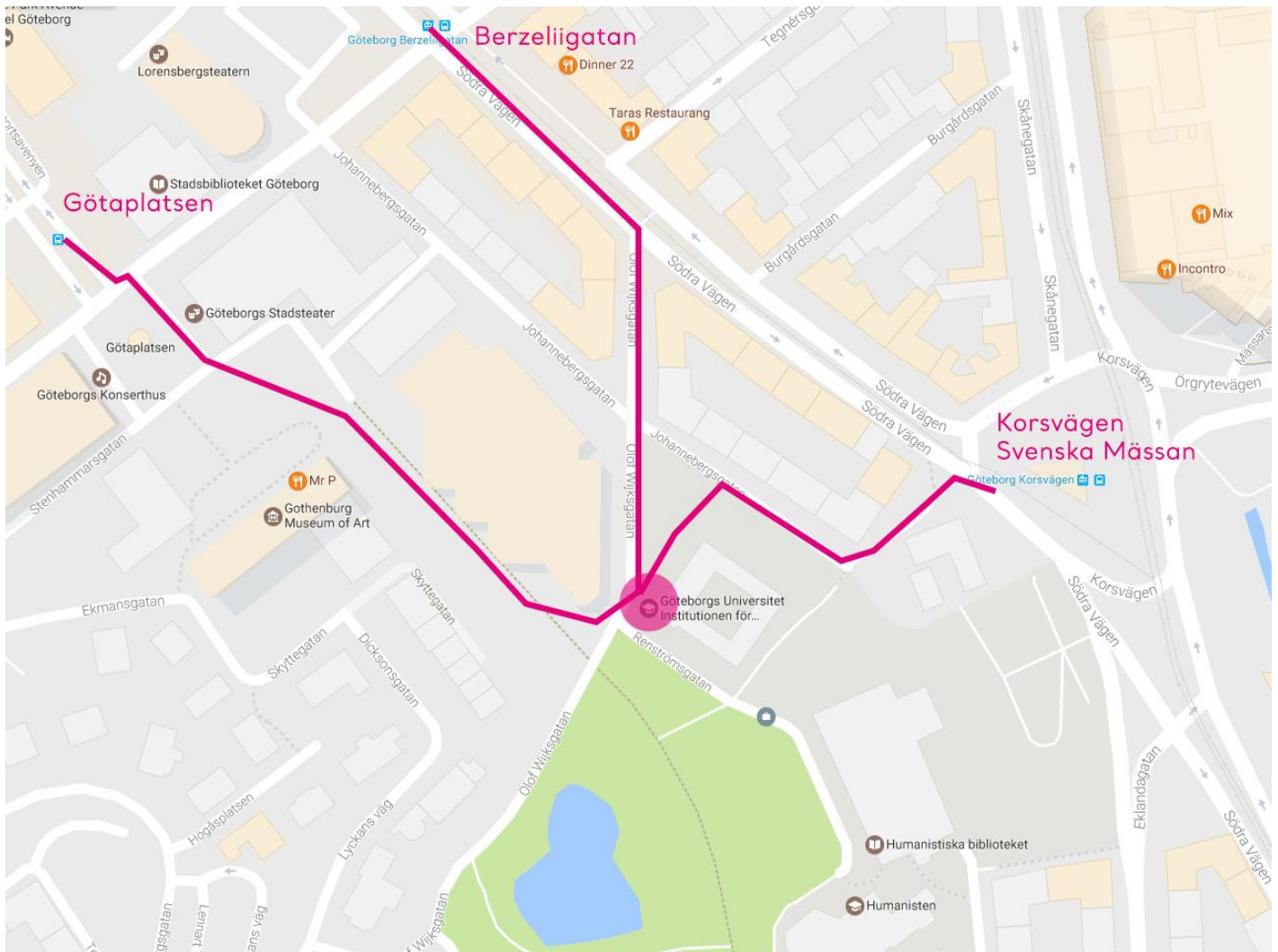
Tid och plats

Konferensdagen äger rum på Göteborgs Universitet, Gamla Hovrättens hus, lokal T307 den 7 april.

Adress: Olof Wijksgatan 6, Göteborg.

Tid: 12.30 - sent.

Hitta hit

Smidigaste sättet att ta sig hit är med buss eller spårvagn till hållplatserna Korsvägen, Götaplatsen eller Berzeliigatan. Därefter är det ca 5 min promenad upp till Gamla Hovrätten från Korsvägen och något längre från de andra hållplatserna (se karta). Se också vasttrafik.se eller deras app Resepplaneraren för trafikinformation.

Program

7 april

12.30 – 13.00	Varmt välkomna! Vi startar dagen med kaffemingel
13.00 – 13.20	Introduktion till ASK 2017
13.20 – 14.40	Föredrag
14.40 – 15.10	Fika
15.10 – 16.50	Föredrag
17.00 – 19.00	Mat och mingel <i>Mat och mingel är öppet för alla med föranmälan samt GAST-medlemskap.</i>
19.00 – sent	GAST anordnar pub! <i>Puben är öppen för alla GAST-medlemmar och hålls i Gamla Hovrätten.</i>

Vi kommer även att ha livestreaming av föredragen på GASTs Youtube-kanal! På www.gastgu.se/ASK hittar ni länken.

8 april

12.15 – ca. 15.30 Lördagsutflykt!

GAST anordnar en utflykt under lördagen den 8 april för dem som är intresserade. Utflyktsplatsen är Skändlaberget, en fornlämningsrik plats med lämningar från flera olika tidsperioder - bland annat bronsåldersrösen, hällkista från yngre stenålder, fornborg från vikingatid, två järnåldersgravfält och lämningar efter en järnåldersby i anslutning till det ena gravfältet.

Vi möts kl. 12.15 vid Hjalmar Brantingsplatsen (Backaplan) på Hisingen för att ta buss kl. 12.29 till Skändla. Vi planerar att spendera ett par timmar på platsen för att sedan vara tillbaka med buss cirka kl. 15.30.

Foto: Länsstyrelsen Västra Götaland.

Föredragsschema

- 13.00 – 13.20 *Introduktion till ASK 2017*
Jonas Carlsson, Institutionen för Historiska studier &
Emma van Eelen, institutionen för arkeologi och
antikens kultur
- 13.20 – 13.40 *Hällkistan vid sjön: En topografisk och rumslig analys av
Mölnadal 22:1 och dess kontext.*
J. Evan Skole, Institutionen för Historiska studier,
Göteborgs Universitet
- 13.40 – 14.00 *Den bortglömda gruvbyn vid Sala*
Ida Hast, Institutionen för arkeologi och antikens kultur,
Stockholms universitet
- 14.00 – 14.20 *Kvinnan och snabelbägaren*
Markus Nylén. Institutionen för Historiska studier,
Göteborgs universitet
- 14.20 – 14.40 *Brända ben: det glömda och svåra materialet*
Emma van Eelen, institutionen för arkeologi och
antikens kultur, Stockholms universitet
- 14.40 – 15.10 Fikapaus
- 15.10 – 15.30 *Older Science Revived in a “Newer” Archaeology*
Salim Al Razzaz, Arkeologiska forskningslaboratoriet
(AFL), Stockholms Universitet
- 15.30 – 15.50 *Paestum revisited and rediscovered. The tracing of
place attachment in an ancient context, 600–27 BC.*
Emelie Byström, institutionen för arkeologi och antikens
kultur, Stockholms universitet.
- 15.50 – 16.10 *Labyrinten på Storeberg: Det forntida Kviberg, eller
sjömännens Nya Lödöse?*
Anton Larsson, Institutionen för Historiska studier,
Göteborgs universitet
- 16.10 – 16.30 *The Amazing Gansu*
Tina Svensson, Institutionen för arkeologi och antikens
kultur. Stockholms Universitet
- 16.30 – 16.50 *Ske Guds vilja...?*
Rebecca Oksman Sword, Institutionen för Historiska
studier, Göteborgs Universitet

Föreläsarnas PM

Vad är ASK? Hur började det, och varför sitter vi här idag?

Jonas Carlsson, Institutionen för Historiska studier, Göteborgs Universitet

Ask, eller arkeologisk studentkonferens startade en vinterdag 2010 av en grupp ambitiösa studenter i föreningen STARK. Målet var att ge alla studenter oavsett utbildningsnivå en möjlighet att träffas och presentera sina arbeten inför en större publik. Konferensen skulle även vara avspänd och på alla vis studentvänlig. Resultatet blev lyckat med deltagare från hela landet. ASK fortsatte arrangeras med omväxlande värdinstitution till och med år 2013, dock, av okända anledningar hamnade konferensen i dvala och glömska. Under julfesten 2016 fick GAST höra om konceptet med ASK och planen att starta upp ASK inleddes snart därefter.

Hällkistan vid sjön: En topografisk och rumslig analys av Mölndal 22:1 och dess kontext

J. Evan Skole, Institutionen för Historiska studier, Göteborgs Universitet

Hällkistan Mölndal 22:1 ligger på Safjället, ett förhistoriskt gravfält som idag är ett naturreservat. Den senneolitiska megalitgraven äger rum i ett avstängt område av bergen, osynlig och svårhittad, omringat av bergsrygg på tre sidor. Det enda man kan se av Safjället är Indiandammen, en liten rund sjö ungefär 20m från graven. Med hjälp av ArcGIS konturkartor och Viewshed-analyser, samt inventeringar på platsen, föreslår jag att hällkistans placering inte är slumpmässig, fast att landskapsrummet där den befinner sig var ett rituellt område.

Indiandammen visar många synliga likheter med kända våtmarksofferplatser i nordnorden, men där finns en brist på vetenskapliga utgrävda våtmarksofferplatser som inte har varit rört under senare tider. Där finns då sannolikheten att en rituell deponering finns på platsen. Men att försöka förutsäga där en rituell plats kan ligga är svårt. Vad kan man då lära från en unik plats som Mölndal 22:1 och dess kontext?

Den bortglömda gruvbyn vid Sala

Ida Hast, institutionen för arkeologi och antikens kultur, Stockholms universitet

Min pågående masteruppsats i Osteoarkeologi tar fasta i en osteologisk analys av ett historiskt benmaterial från Sala gruvby. Sala silvergruva är en plats som många känner till medan själva gruvbyn är en bortglömd plats. Jag studera två kontexter från byn för att hitta skillnader och spår av förhållandena man har haft på platsen till gruvan och resterande Sverige.

Kvinnan och snabelbägaren

Markus Nylén. Institutionen för Historiska studier, Göteborgs universitet
För omkring 1400 år sedan vid stranden till en smal havsvik i Sörmland, låg en kvinna på sitt gravbål iklädd en magnifik silkesdräkt sydd med guldtråd. Runt halsen bar hon ett halsband med pärlor av glas och guld och hennes händer pryddes av två glimrande guldringar. Vilandes på fällar av björn och lo, med offerade djur och glaskärl vid sin sida väntade hon och en stor skara anhöriga på eldens lågor som skulle transformera hennes kropp till aska.

Ceremonin som utspelade sig på platsen, idag Södra Husby i Vagnhärad strax norr om Trosa, var på flera sätt en typisk gravceremoni i Mälardalsregionen under vendeltiden (550 – 800 e.Kr.). Men kvinnan var något utöver det vanliga. Graven räknas som den rikaste vendeltida kvinnograven som hittills undersökts i Mälardalsregionen och över graven byggdes en monumental gravhög, över 20 m i diameter. Dessutom hade hon begravts med ett för kvinnor ovanligt glaskärl, en s.k. snabelbägare. Snabelbägare var ett exklusivt dryckeskärl och har i Sverige nästan uteslutande hittats i manliga högstatusgravar. Varför begravdes denna kvinna med ett prestigeföremål som normalt sett bara associeras med män?

Brända ben: det glömda och svåra materialet

Emma van Eelen, institutionen för arkeologi och antikens kultur, Stockholms universitet
Min pågående masteruppsats i Osteoarkeologi tar fasta i en osteologisk analys av ett bränt benmaterial från neolitikum i Norrland. Jag vill studera platsen och vad det animala materialet kan säga om kontexten men även poängtera möjligheter och potential med att jobba med brända ben. Mycket som hittas, speciellt i Norrland, är bränt och jag tror att mycket information försvinner i och med att vi oftast inte gör så djupgående osteologiska analyser av brända ben. Vad kan man få ut för information av brända ben? Hur ser framtiden ut för denna typ av material? Vad kan en ordentlig osteologisk analys av brända ben ge arkeologin om vi bara ägnar materialet lite mer uppmärksamhet?

Older Science Revived in a “Newer” Archaeology

Salim Al Razzaz, Arkeologiska forskningslaboratoriet (AFL), Stockholms Universitet.

Geoarchaeology in general has been playing an effective role in answering archaeological questions and providing a more precise understanding of contexts. The presentation will discuss using this branch of our multidisciplinary field to answer specific archaeological question.

The question at hand is finding suitable methods to delimit the area, influenced by human exploitation, around prehistoric settlements of smaller size (from a single farmstead size up into a hamlet/village size). The term *Site*

Catchment Analysis (SCA) was coined in the seventies of the last century in order to give this concept a specific definition. Technological and theoretical advances in the last few decades might allow us now to develop methods to approach this term again in a new light.

I will talk briefly about the use of GIScience, soil chemical analysis, and geostatistics in archaeology; and discuss concisely how we could combine several tools from these fields using “new” technology to aid us with answering the old question of area of influence.

Finally, I will present a case study (work in progress) to show how we are testing these tools to try to understand the spatial extension of an unusual settlement, Påsåker, from the Early Iron Age in Uppland.

Paestum revisited and rediscovered. The tracing of place attachment in an ancient context, 600-27 BC.

Emelie Byström, institutionen för arkeologi och antikens kultur, Stockholms universitet.

I denna studie har jag för avsikt att koppla samman konkreta spår av historien till immateriella känslor för en plats och undersöka hur dessa element ger upphov till processen *place attachment* samt känslan av samhörighet och tillhörighet i den antika staden Paestum i Italien. Jag vill också ge läsaren en första inblick i, och förmedla en grundläggande förståelse för, fenomenet *place attachment* i förhållande till ett antikt material.

Denna studie har i huvudsak två syften. Det första är att föreslå ett sätt att tillämpa det teoretiska ramverket *place attachment* och använda det inom området arkeologi och antik historia. Det andra syftet är att undersöka och kartlägga processen *place attachment* i den grekiska, senare lukanska och slutligen romerska staden Paestum. Fokus kommer att ligga på området för det grekiska *agora* och romerska *forum* samt den extramurala helgedomen Santa Venera strax söder om staden. Frågor rörande teman som platsens överlevnad eller upphörande kommer att diskuteras liksom grekiska kontra romerska föreställningar om offentliga, privata och religiösa platser i förhållande till *agora*, *forum* och Santa Venera. Olika identiteter, med fokus på det kollektiva, som är knutna till dessa platser, samt den komplexa frågan gällande kultur och etnicitet i Paestum kommer beröras. Metodologiskt kommer denna studie att utföras genom en kartläggning av det rådande forskningsläget inom fältet *place attachment* samt ett nogsamt studerande av de fokuserade områdena i Paestum, framför allt genom ett närstudium av utgrävningspublikationer. Ett urval av antika litterära källor kommer undersökas i syfte att spåra begreppet *place attachment* i en allmän mening men också att skildra framställningar av Paestum och dess omgivning och

betrakta detta som ett uttryck för *place attachment*. En modifierad modell baserad på Scannell och Giffords organiserande ramverk för *place attachment* (2010) kommer att tillämpas på det antika materialet. Materialets egen agens i förhållande till detta ramverk kommer här också att diskuteras.

Inom ramen för denna studie hoppas jag på att kunna utmana traditionella tolkningar och appliceringar av begreppet *place attachment*. Ett övergripande mål kan sägas vara att inte bara introducera utan också applicera det teoretiska ramverket i syfte att skapa en djupare förståelse för de attityder och idéer som låg till grund för mänskligt och materiellt agerande i Paestum.

Labyrinten på Storeberg: Det forntida Kviberg, eller sjömännens Nya Lödöse?

Anton Larsson, *Institutionen för Historiska studier, Göteborgs Universitet*
Fornlämningen RAÄ Göteborg 95:2 är belägen på Storeberg vid Kvibergs kyrkogård i Göteborgs kommun. Den tillhör lämningstypen "labyrint", av vilken nästan 400 dokumenterade exemplar finns i Sverige, vilka framförallt kopplats till historisk tid. I fallet med Storebergs labyrint, vars miljö är komplex och har omdebatterats av bl.a. en av Göteborgstraktens första stora arkeologer Johan Alin, har platsen sedan länge tolkats som en förhistorisk kultplats, möjligen från förromersk järnålder. Fornlämningen blev tidigast dokumenterad på en karta från 1827, och utgrävd samt rekonstruerad av Göteborgs Stadsmuseum 1982 i samarbete med amatörarkeologen John Kraft. Utifrån en tvärvetenskaplig genomgång av områdets fornlämningsbild, siktlinjeanalyser, historiska kartor, arkeologihistoriska källmaterial samt en stor dos källkritik ifrågasätts den nuvarande förståelsen för Storeberg, och en alternativ hypotes framställs.

The Amazing Gansu

Tina Svensson, *Institutionen för arkeologi och antikens kultur, Stockholms Universitet*
I början av 1920-talet höll Johan Gunnar Andersson ett flertal utgrävningar i provinsen Gansu i norra Kina. Under utgrävningen påträffades stora mängder djurben, människoben, keramik och andra spännande fynd. I min masteruppsats arbetet i Osteoarkeologi görs en analys av djurbensmaterialet från tre olika lokaler i provinsen. Materialet är helt oanalyserat sedan det grävdes ut vilket gör att arbetet sätter en grund för materialets potential. Det obrända benmaterialet samt keramiken är daterad till den äldsta delen av Neolitikum i Kina, tillhörande Yang Shao kulturen som Johan Gunnar Andersson upptäckte.

Ske Guds vilja...?

Rebecca Oksman Sword, Institutionen för Historiska Studier, Göteborgs Universitet.
Det huvudsakliga syftet med denna uppsats var att analysera och diskutera synen på funktionsnedsatta och funktionshindrade barn kring år 1000. Uppsatsen fokuserar primärt på barn men även vuxna tas med för att ge en större överblick på synen på funktionsnedsatta och funktionshindrade individer kring 1000-talet. Som huvudkälla användes *Chronicon*, skriven av Thietmar av Merseburg. Vidare bidrog detta arbete till att undersöka hur familje- och samhällsrelationer kan ha påverkats genom närvaron av en funktionsnedsatt/funktionshindrad individ. Avslutningsvis kom uppsatsen att undersöka vad som, under tidig medeltid, ansågs vara de bakomliggande skälen till att individer drabbades av funktionsnedsättningar eller funktionshinder.

Övrig information

Västtrafikinfo

I Göteborg tar man sig lättast fram med kollektivtrafiken, d.v.s. spårvagn och buss. Information om biljetter, hållplatser och tidtabeller hittar man på: <http://www.vasttrafik.se/> eller via deras app Reseplaneraren.

Taxi

Ibland kan det dock vara skönt att åka taxi, då finns flera bolag att välja på. Nedan följer ett par alternativ:

TaxiKurir 031-27 27 27, Mini Taxi 031 140 140, Taxi Göteborg 031-650 000

Hemsidor

Årets arrangörer av ASK är Göteborgs Arkeologiska Studentförening, GAST och studentgruppen STARK. Kolla in våra hemsidor och facebookgrupper på: www.gastgu.se

www.facebook.com/groups/GastGU

www.facebook.com, Sökord: STARK (Stockholms arkeologer)

Matställen

Tips på billiga och bra matställen med gångavstånd från Humanisten är:

Baguetten

Baguetter i alla dess sorter! + dricka för 39kr

Utmed Södra Vägen (precis nedanför trapporna från Korsvägen)

Öppettider: 7-22

Hatsukoi Sushi

Södra Vägen 69

Öppettider: fredag 11-20, lördag & Söndag 12-18

Le Baron

Pizza, Libanesiskt (pizza och sallad från 67kr)

Skånegatan 39

Öppettider: fr 12.00 lör.-sön. 24

Quick Food

Baguetter i alla dess sorter! + dricka för 39kr

Vägg i vägg med Baguetten

Öppettider: 7-22

Soup'n Bagel

Soppor och bagels (från 59kr)

Södra Vägen 45

Öppettider: fredag & lördag 10–16

La Terazza

Italienskt & grillat

(pasta, sallader, pizza mm från 150kr)

Sten Sturegatan 19

Öppettider: fredag 16.30-01, lördag 12–01

Wok House

Eklandagatan 55–57 (Bakom Willys)

Asiatisk snabbmat (Från 69kr)

Öppettider: fredag 11–22, lördag & söndag 12–22

Muséer

Får man lite tid över i Göteborg kan man besöka något av våra trevliga museer, exempelvis:

Göteborgs Stadsmuseum

Ett urval av aktuella utställningar:

Göteborgs födelse – sprillans ny utställning om Göteborgs historia som tar avstamp i Göteborgs föregångare staden Nya Lödöse i Gamlestan.

Permanent utställning.

Värdefullt – Utställning med praktföremål från museets samlingar och magasin.

<http://www.stadsmuseum.goteborg.se/>

Andra museum värda ett besök är exempelvis Världskulturmuseet vid korsvägen, Naturhistoriska museet vid Slottsskogen.

<http://www.gnm.se>

<http://www.varldskulturmuseerna.se/varldskulturmuseet/>

Bankomater

Då vi endast kan ta emot kontanter i GAST-baren kan det vara bra att ta ut pengar. Bankomat finns på utsidan av vänthallen vid Korsvägen, vid hållplatsen Berzeliegatan och längs med Avenyn.

PRISER I GASTPUBEN

Öl och cider 50 cl:	20 kr
Öl och cider 33 cl:	15 kr
Vin:	20 kr
Läsk:	10 kr

GASTs styrelse

Styrelsen 2017

Matilda Forsén, ordförande

J. Evan Skole, vice ordförande

Paula Molander, kassör

Jessica Stocks, sekreterare

Jonas Carlsson, vice kassör

Anton Larsson, ledamot

Linnéa Hernqvist, ledamot

Markus Nylén, ledamot

Hilda Stellgård, ledamot

ASK-planeringsgrupp:

Jonas Carlsson, Anton Larsson, J. Evan Skole, Linnéa Hernqvist